

say Mac Donald, voditelj angleške delavske stranke in bivši angleški ministrski predsednik, je že lansko leto o tej politiki izrazil svojo sodbo v temi besedah: »Prezirljivo nastopanje Mussolinija napram Društvu narodov je splošno znano, ker je on svoje mnenje v tem oziru že dostikrat izjavil. Zunanjo politiko vodi Mussolini popolnoma v duhu imperializma (osvajanja) in pri tem ne misli niti na predpise Društva narodov, niti na njegovo organizacijo, ako svoje oči obrača na Balkan, ali proti Mali Aziji, ali proti Tunisu. Jutri bi začel vojno s kakšnim svojim sosedom, če bi to bilo v skladu z njegovimi nameni, in čez sodbo sveta bi dlesknil s prstom.«

V italijanskem fašizmu ni blagosti volje in zato ni v njem ne smisla ne volje za mir. Angelski spev božične noči na najde odmeva v teh krogih, kojih mladina pozdravlja svojega vrhovnega fašističnega vojvodo z bodalom v dvignjeni desnici.

Notranji mir v državi.

Mir je največje dobro ne samo v razmerju med posameznimi državami, marveč tudi v odnosih med državljani iste države. Notranji mir v državi je velika dobrina, od katere

je odvisen ves napredek v državi v gmotnem in duševnem oziru. Kjer so spori in borbe med posameznimi stanoviti ali narodi države, tamkaj se sile države in naroda ne uporabljajo za napredek narodnega gospodarstva, niti ne za pospeševanje prosvete in kulture med narodom.

Mir v naši državi je skaljen. Glavni kalilci miru so tisti, ki so povzročili z vidovdansko ustavo, sedanjotranjo državno ureditev, s katero so sedaj nezadovoljni in katero proglašajo kot glavni vir nezadovoljstva in nemira v državi. V teh ljudeh ni blage volje, v njih prevladuje zla volja, ki jo vodi in podpihuje sebičnost in koristoljublje. S takšnimi ljudmi je mir nemogoč, ker jim manjka neobhodno potrebni predpogoji: blagost volje. Vsi pa, ki so blage volje, bodo delali na to, da se duhovi v naši državi pomirijo ter da se odpravijo vzroki temu, kar se navadno imenuje hrvaško-srbski spor. Delo za medsebojni sporazum je delo v službi miru, in to delo vrši naša stranka: stranka slovenskega ljudstva. Slovensko ljudstvo je po svojem bistvu docela miroljubno in zato smo mi poklicani, da smo v naši državi glavni oznanilci blagovesti božične noči: »Na zemlji mir ljudem, ki so blage volje!«

svojo stranko. V koliko bo uspel, pokaže bližnja bodočnost.

Ves trud zastoji. Trumbič je šel v London, da bi Angleže pridobil za boj proti vladi. Kaj si mislijo ti ljudje iz Zagreba, da se celi svet samo okrog njih vrti in da Angleži nimajo drugih skrbí, kakor reševati hrvaško vprašanje. Angleški listi so priobčili Trumbičeve članke, ki jih ljudje niso brali, in Trumbič, ki ni prišel v stik z oficijelno Angleško, gre lahko domov — praznih rok.

Zmagalo je naše načelo v šolskem zakonu. Za šolski zakon je še vedno velika borba. Zmagalo pa je že naše načelo, da verouk učijo duhovniki. Le v slučaju, da duhovnika ni, tedaj ga učí učitelj. Tudi v borbi za kar največje pravice šolskih odborov upamo, da bo zmagalo znano stališče SLS.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Morilec! Lepše ne moremo reči italijanskim fašistom, ki so te dni izbrali novo žrtev, ravnatelja katoliške tiskarne dr. Kralja ter ga za dobo 5 let — spravili na varno. Mi vemo, kaj se to pravi, posebno še, ker so izbrali za tisti kraj — Sardinijo, ki je italijanska Sibirija. Sedaj se hočejo polastiti tiskarne. Vsega se lahko pri lastijo, duše slovenskega naroda pa si ne bodo!

Nepoboljšljivi Madžari! To so vam čudni sosedje. Sladkih besed o miroljubnosti so polni, a na tihem vtihotapljuje vojno orožje, kjerkoli in kakorkoli ga morejo. Pretekli teden so nalagali na Dunaju eno ladijo sodov. Pri nalaganju se je en sod pokvaril in iz soda so pogledale — strojne pu-

ške. No, če ne bodo bolj pametni, jih bo treba pa zmodrovati z novim zorstvom.

V Rumuniji — samo ena stranka. Tako bi lahko trdili po preteklih volitvah. Maniu je zmagal na celi črti, saj je vsega skupaj od 350 poslancev — le 18 za opozicijo, drugo pa je vse v vladi. Teh 18 ne pomeni na videz ničesar, gre le zato, kako je organiziran kapital. Kajti ta zmaga je zmaga proti kapitalistom, graščakom i. t. d. Volitve so se sicer vršile svobodno, toda nasilje je prišlo od spodaj, od naroda, ki je na mnogih krajih svoje izkoriščevalce, graščake, gostilničarje, trgovce in advokate, kratkomalo pregnal. Prav pa bi bilo, če bi Maniu ne krenil preveč na levo.

Ni prijetno biti predsednik Amerike, to je Hoover kmalu izkusil. Podal se je na pot v Južno Ameriko, 1500 policistov ga je stražilo, in vendar so si anarhisti še drznili pripraviti nanj atentat, ki pa se ni posrečil.

Južna Amerika v vojni! Dve državi Južne Amerike, Bolivija in Paragvaj, sta prišli v spor in se na mejah vršijo prvi spopadi. Severna Amerika je poskušala posredovati, vendar ni upati na mir. Tako se bo v novem svetu, odkoder smo stalno upali, da bo »magalo načelo miru, to načelo najpreje poteptano.

Manjšinsko vprašanje pred Društvom narodov. V mestu Lugano zboruje Društvo narodov. Zastopnik Poljske Zaleski je ostro napadel nemško manjšino v Šleziji ter ji očital veleizdajo. Stresemann, zastopnik Nemčije, je nato obširno odgovoril, konečno pa stavil predlog, da se naj aprila meseca 1929 vrši seja Društva narodov, ki se naj peča le z vprašanjem narodnih manjšin v posameznih državah.

Poročila SLS.

Občni zbori krajevnih organizacij SLS! One krajevne organizacije SLS, ki dne 16. t. m. še niso imele občnega zbora, naj ga gotovo skličejo za nedeljo, dne 23. decembra. — Tajništvo SLS v Mariboru.

Krčevina-Lajtersberg. Prihodnjo nedeljo, dne 23. t. m., bo v gostilni g. Prah občni zbor krajevnih organizacij SLS za obe občini. Ob enem bode narodni poslanec Franjo Žebot poročal o političnem položaju, a eden oblastni poslanec o oblastni skupščini. Začetek točno ob 9. uri predpoldne.

Občni zbor krajevnih organizacij SLS na Vurbergu. V nedeljo, dne 23. t. m., po pozni sv. maši se vrši v stari šoli redni občni zbor krajevnih organizacij SLS. Povabljeni vsi somišljeniki! — Odbor.

Okrajna organizacija SLS v Slov. Gradcu priredi v nedeljo, dne 30. t. m., ob 9. uri predpoldne v dvorani Goll v Slovenjgradcu shod, na katerem nastopita gg. narodna poslanca Vladimir Pušenjak in Fran Žebot ter oblastni poslanci.

V NAŠI DRŽAVI.

Praznovanje rojstva našega kralja Aleksandra se je pretekli ponedeljek obhajalo po vsej državi zelo slovesno. Da Zagreb tudi ob tej priliki ni sodeloval, je jasno. V Zagrebu vlada ne razum in ne hrvaški narod, ampak Vlaška ulica, to so ljudje, ki jim je samo za nemire in škandale.

Preureditev države na tri pokrajine, Srbijo, Hrvaško in Slovenijo, se vedno bolj povdarja. Zanimivo je, da oni, ki bi imeli na tem največji interes, to so Hrvatje, govorijo, da so to le fantazije. Zanimivo pa je tudi to, da slovenski liberalci, radičevci kot demokrati, nočejo slišati o samostojni Sloveniji ter na tihem delujejo na to, da bi se pri preureditvi države Slovenija priključila Hrvaški. Na ta način upajo še ohraniti kaj vpliva v Sloveniji.

Kaj hoče Davidovič? Davidovič je izrazit idealist, človek, ki misli, da je vsak tako pošten, kakor bi moral biti. Zato se da vplivati od ljudi, ki pa imajo slabe namene. Pod tem vplivom se razburja za stvari, za katere se preje ni več razburjal. Tako je polkovnik Naumovič postal vršilec dolžnosti velikega župana v Skopju, a Davidovič je bil zadovoljen. Zdaj se je v Zagrebu pokazala potreba, da je odločen in neodvisen mož vršilec dolžnosti velikega župana, pa je Davidovič tako vzkipeł. Potom Davidoviča, ki sam ne ve, kaj hoče, hočejo drugi izzvati krizo vlade, ali da vsaj dobijo nekake koncesije za

Shod SLS na Vuzenici bo v nedeljo, dne 23. t. m. po sv. maši v gostilni Lobenwein. Poroča narodni poslanec Vlad. Pašenjak in drugi. Ob enem bo občni zbor krajevnne organizacije SLS. Pridite v obilnem številu!

Pristaše SLS v Mariboru vabimo, da se v soboto, dne 22. t. m., ob sedmih zvečer udeležijo zborovanja SLS v dvorani Gospodarske banke. Govorijo: dr. Leskovar, dr. Jerovšek, dr. Juvan in poslanec Žebot.

Krajevna organizacija SLS pri Sv. Petru niže Maribora sklicuje za nedeljo, dne 23. t. m., popoldne po večernicah ob štirih, v gostilni gospoda Sande svoj redni občni zbor.

Shod SLS v Spodnji Polskavi. V nedeljo, dne 23. t. m., po rani sv. maši se vrši v posojilnici shod SLS. Na zborovanju govori narodni poslanec Falež.

Shodi SLS v ptujskem okraju. Na Štefanovo po rani sv. maši pri Sv. Lovrencu v Slov. gor.; v nedeljo, dne 30. t. m., po rani sv. maši pri Sv. Urbanu pri Ptuj. Na obeh shodih poročajo: narodni poslanec Vesenjak o delovanju narodne skupščine, o novih zakonih in o državnem proračunu, oblastni poslanci pa o delu oblastne skupščine. Somišljeniki, pridite!

Shod SLS na Ponikvi ob juž. žel. Na praznik sv. Štefana se vrši pri nas po rani službi božji v prostorih gospoda Oslaka javen shod SLS, na katerem poročajo gg. narodni poslanci: Ivan Vesenjak, Fr. Žebot in Jakob Vrečko in oblastni poslanec gospod Ivan Turk. Zborovalci iz domače župnije, kakor tudi iz sosednjih krajev, se vabijo, da se udeležijo shoda v prav obilnem številu!

Občni zbor krajevnne organizacije SLS v Ormožu se vrši v nedeljo, dne 23. decembra 1928, po rani sv. maši (okrog pol devetih) v mali dvorani Društvenega doma.

Krajevna organizacija SLS v Laškem ima v nedeljo, dne 30. t. m., po ranem sv. opravi ob 8. uri svoj letošnji občni zbor. Na tem občnem zboru bo podal poročilo oblastni poslanec g. M. Deželak.

Shod SLS pri Sv. Lenartu nad Laškim. V nedeljo, dne 23. t. m., po službi božji ob pol 12. uri se vrši shod SLS pri Sv. Lenartu nad Laškim v gostilni »pri Lipi« g. Deželaka. Govorijo g. dr. Godnič iz Laškega in obl. poslanec g. Deželak. Ob enem ima krajevna organizacija SLS svoj občni zbor in volitev ožjega in širšega odbora. Prijatelji in somišljeniki so vabljeni!

Sode vseh velikosti ima vedno v zalogi po najnižjih cenah Fran Repič, sodarsko podjetje, Ljubljana, Trnovo. — Pomočnike sprejme v stalno delo. 991

60 hl jako dobrega jabolčnika proda Vinko Hrašnik, St. Ilj pri Velenju. 1511

Hrast Ia in Ila, hrastove prage (švelarje) kupujem stalno po vagonih. Prejemam tudi manjše partije. Izplačilo takoj. Prima orehov in javorjev les rabim. Ponudite eksportni lesni trgovini Joško Založnik. Zibika-Pristava. 1512

Agitatorjem in naročnikom!

1. Onim agitatorjem, ki smo jim svoj čas osebno pisali, smo te dni poslali nagrade, tudi izžrebane. Dobili so: I. B., Kostivnica — I. G., Sv. Jakob — H. K., Okoslavci — H. J., Št. Andraž — H. F., Sv. Bolfenk — J. T., Muta — J. T., Kokarje — H. Z., Buče — M. V., Buče — H. K., Strmec — K. B., Zlabor — Nagrade smo te dni razposlali in upamo, da jih prejmejo pred Božičem.

2. V posamezne okraje smo razposlali na župne urade in sicer samo na župne urade, obljubljeni slike. Tam jih prizadeti dobijo. Pri nekaterih poštah morda nismo prav zadeli, kar se naj nam oprost, dobijo pač le nekoliko pozneje.

3. V bodoče dajemo ugodnosti in nagrade kot smo v zadnjem »Gospodarju« objavili. Kdor pridobi enega novega naročnika, ki je plačal za celo leto, ali dva polletna, dobi žepni koledar v lepi obliki notesa kot nagrado.

*

Za nedeljo.

Danes izostane pod tem zaglavjem običajni članek in to zaradi tega, ker smo priložili vsaki številki novi list »Nedeljo«.

Ta list je namenjen pred vsem za vse večje kraje naše škofije, vendar bo gotovo tudi mnogim na deželi ugajal.

»Nedelja« izhaja vsak petek, tako da jo imajo v nedeljo lahko vsi že v rokah. Stane letno 24 Din, polletno 12 Din in mesečno 2 Din. Posamezna številka 1 Din. Naročajte jo ustmeno ali pismeno pri Upravi »Nedelje« v Mariboru, Sodna ulica 14/II, ali pa potem domačega župnega urada. — Novi naročniki bodo dobili še vse dosedanje številke, dokler traja zaloga.

NOVICE

Cenj. naročnikom in čitateljem »Slov. Gospodarja« želita uredništvo in uprava vesele božične praznike in blagoslovljeno Novo leto!

Cenj. naročnike prosimo, da čimprej poravnajo naročnino za »Slov. Gospodarja«! V drugi polovici januarja se bo vsem tistim ustavil list, ki niso vsaj deloma plačali naročnine za leto 1929. Položnice smo že priložili. Kdor je star naročnik, naj napiše zgoraj na položnico »star«, kdor pa je nov naročnik, pa »nov«. »Slov. Gospodarja« stane za celo leto 32 Din, za pol leta 16 Din in za četrt leta 9 Din. — Uprava »Slov. Gospodarja«.

Slike kot priloga »Slovenskemu Gospodarju« došle za to številko prepozno. Priložili jih bomo prihodnji številki!

Božični pozdravi naših fantov vojakov, orožnikov in finančnih stražnikov. Na naslov »Slov. Gospodarja« so poslali naši vrli fantje vojaki, o-

rožniki in finančni stražniki toliko božičnih pozdravov in novoletnih voščil, da je nemogoče objaviti vsa imena. Pozdravi so iz vseh garnizij južnih krajev. Uredništvo in uprava našega lista se zahvalujeta za častitke in želita tudi našim slovenskim fantom na jugu prav vesele božične praznike, srečno Novo leto in kmalu na svidenje v lepi Sloveniji!

Vlč. gospod župnik Karol Arlič — umrl. Umrl je v Dobrni pri Celju po dolgi mučni bolezni tamkajšnji župnik gospod Karol Arlič. Pokojni je bil rojen leta 1890 v St. Janžu na Vinjski gori, v mašnika je bil posvečen dne 22. julija 1915. Kaplanoval je v St. Juriju ob južni žel., pri Sv. Magdaleni v Mariboru in v Brežicah. Nekaj časa je bil tudi urednik našega »Slovenskega Gospodarja«. Dne 1. aprila 1927 je bil umeščen kot župnik na Dobrni. Rajni je bil blaga duhovniška duša, ki si je znal osvojiti srca vseh, med katerimi je deloval kot dušni pastir. Ostani mu ohranjen častni spomin med vsemi, ki so ga poznali! — Pogreb dobrnskega župnika se je vršil v nedeljo, dne 16. t. m. popoldne. Poleg velikanskega števila ljudstva dveh župnij, dobrnske in sosedne rojstne šentjanske župnije, so se zbrali, da spremijo na zadnji poti svojega blagega tovariša njegovi kolegi in duhovni sobratje. Poslovilne besede v cerkvi in na grobu je govoril dekan gospod Toman iz Vojnika, spreved pa je vodil opat celjski g. Jurak. Vseh duhovnikov je bilo na pogrebu 26, med njimi tudi oblastni odbornik g. Marko Kranjc. Pri župnišču in na grobu je zapel žalostinko domači pevski zbor pod vodstvom g. Schmidta. Na grobu so mu tudi njegovi rojaki, zbor mladih fantov iz St. Janža, zapeli v slovo. Požarna bramba je vršila rediteljstvo in imela častno stražo ob rakvi. Težko je bilo slovo vseh od tako priljubljenega gospoda župnika. Dragi Karol, na svidenje nad zvezdami!

Umrl je v Gradcu dne 13. t. m. pri usmiljenih bratih gosp. Karol Muršec, gostilničar iz St. Ilja v Slov. gor. Pogreb se je vršil v Gradcu v soboto, dne 15. t. m. Rajni je bil v oni težki dobi, ko se je bila težka borba za naš St. Ilj, v mladeniških vrstah in je pridno sodeloval skozi mnogo let v vrstah naših borcev. Svetila mu večna luč!

Umrla je Marija Cafuta, hišna posestnica v Grušovi, župnija Sv. Peter pri Mariboru, v starosti 77 let. Pogreb je bil 12. t. m. ob veliki udeležbi, dokaz, kako je bila rajna priljubljena pri bližnjih in daljnih sosedih. Bila je blaga žena in dobra krščanska mati. N. v m. p.!

Tat monštrance pod ključem! Mariborska policija je vtaknila pod ključ 27letnega Ivana Magerle. Magerle je pred dnevi vlomil v cerkev v Slov. Bistrici, iz katere je odnesel del monštrance in dva vrčka za blagoslovljeno olje. Med vlomom je nastal požar pri posestniku Juhartu. Sumijo, da je ogenj podtaknil Magerle, da bi laže opravil svoj posel v